

Dode hoek

Doelgroep

Leerlingen van de 2de graad SO

Materiaallijst

- Projectie, internet
- Werkblad voor de leerlingen
- Poster dode hoek
- Voertuig voor praktijkoefening

Beginsituatie

Ondanks een aantal technologische verbeteringen aan voertuigen is het probleem van de dode hoek nog steeds actueel. Tieners lopen daarbij een verhoogd risico, zeker wanneer ze zich met een sneller voertuig verplaatsen (bv. bromfiets). Dodehoeksituaties herkennen kan je perfect aanleren in de klas. Het gedrag rond grotere voertuigen oefen je best buiten.

Lesdoel

- De leerlingen kunnen verwoorden welke specifieke risico's (brom)fietsers lopen in de buurt van voertuigen (vrachtwagen, bus, auto).
- De leerlingen kunnen maatregelen nemen om zich veilig met de (brom)fiets te verplaatsen in de buurt van andere voertuigen.

Les

Intro

[Start de les met dit korte filmpje.](#)

Vraag voor de leerlingen:

Wat vraagt deze vrachtwagenchauffeur aan de andere weggebruikers?

Antwoord:

Deze chauffeur is zich duidelijk bewust van de gevaren die haar voertuig vormt voor de zachte weggebruikers (bromfietsen, fietsen, voetgangers). Ze vraagt om haar te helpen omwille van haar 'slechtziende' positie.

Kern: kennis over dode hoek

Lees de volgende stellingen voor aan de leerlingen. Laat ze individueel of in groep antwoorden.

1. Waar of niet waar? Een vrachtwagen met dodehoekspiegels heeft bijna geen dode hoeken meer.
→ **Bespreking:** Niet waar. Bepaalde plaatsen blijven onzichtbaar voor de chauffeur. Zo'n onzichtbare plaats noemen we een 'dode hoek'.
2. De slachtoffers van dodehoekongevallen zijn vooral kinderen van de lagere school.
→ **Bespreking:** Niet waar. De slachtoffers zijn vooral 12-20 jarigen en senioren.
3. Met een bromfiets heb je meer kans op een dodehoekongeval dan met een fiets.
→ **Bespreking:** Waar. De hogere snelheid maakt dat een chauffeur minder tijd heeft om je op te merken. Kijk ook zelf goed rond, want de helm beperkt het zicht op wat naast je gebeurt.
4. Als een chauffeur van een auto de moeite doet om goed rond te kijken, kan die alles zien rondom zijn voertuig.
→ **Bespreking:** Niet waar. De raam- en deurstijlen beperken het zicht rondom. Ook achteraan is het zicht niet altijd optimaal (bv. bij hoge SUV's).
5. De chauffeur van een lijnbus heeft minder last van de dode hoek dan een vrachtwagenchauffeur.
→ **Bespreking:** Waar. Omdat de chauffeur lager zit, heeft die een beter zicht rondom de bus. Op drukke bussen kunnen de reizigers soms het zicht van de chauffeur hinderen. Ga er dus niet van uit dat ze je altijd gezien hebben.

Oefeningen met de dode hoek

In de klas

Verdeel de leerlingen in kleine groepjes. Deel het blad met de situatiefoto's uit. De leerlingen bespreken de gevaren die ze zien en wat ze in dat geval zouden doen.

Situatie 1:

Je staat aan een verkeerslicht met de (brom)fiets te wachten en er komt een vrachtwagen naast je staan.

- **Bespreking:** Er is een kans dat de chauffeur je niet heeft opgemerkt of vergeten is dat je daar staat. Probeer dus oogcontact te maken met de chauffeur. Als dat niet lukt, ga dan zo ver mogelijk van de vrachtwagen en stap desnoods van je (brom)fiets.

Situatie 2:

Je rijdt reglementair met de (brom)fiets op het fietspad en nadert een vrachtwagen die stilstaat aan een verkeerslicht.

- **Bespreking:** Het verkeerslicht kan elk moment op groen springen. Als de vrachtwagen rechts afslaat, kan dit zeer gevaarlijk worden. Blijf dus achter grote voertuigen, ook al nodigt het fietspad je uit om toch tot vooraan te rijden.

Situatie 3:

Je wil rechtdoor rijden met de (brom)fiets aan dit kruispunt.

- **Bespreking:** De chauffeur van de auto moet je voorrang verlenen omdat het fietspad doorloopt over het kruispunt. Het is niet zeker dat hij je gezien heeft, zeker wanneer je snel met de bromfiets nadert. Vertraag dus en probeer oogcontact met de bestuurder te maken.

Op de speelplaats

Parkeer een 'groter' voertuig (bv. schoolbus, bestelwagen...) op een open plaats. Bakken op ongeveer vier meter van het voertuig een vierkant af, met het voertuig als middelpunt. Vertel de leerlingen dat er tijdens deze les nu al over verschillende dodehoeksituaties gesproken is en vraag of iemand kan uitleggen wat een dode hoek nu eigenlijk is?

- **Antwoord:** Een dode hoek is een plaats rond een voertuig waar de bestuurder jou niet kan zien. De meeste voertuigen hebben een dode hoek. Hoe groter en hoger het voertuig, hoe groter de dode hoek is.

Een bestuurder neemt plaats in het voertuig en sluit de ogen. De overige leerlingen mogen een plek zoeken, binnen de kegels, waar ze denken dat ze niet gezien worden door de chauffeur. De bestuurder doet zijn ogen terug open en noemt iedereen bij naam die hij kan zien staan. Hij moet daarbij met zijn rug tegen de leuning blijven zitten. Alle leerlingen die gezien zijn, verzamelen buiten het vierkant. Wanneer de bestuurder niemand meer ziet, mogen de chauffeurs uitstappen om te bekijken waar de overige leerlingen staan en waar dus de dode hoeken zich bevinden.

Duid een nieuwe chauffeur aan, maar draai de rollen om. De leerlingen moeten nu een plek zoeken waar ze wel gezien worden. De bestuurder noemt alle leerlingen die hij kan zien staan. De leerlingen die hun naam niet gehoord hebben, en dus niet op een veilige plaats staan, verplaatsen zich zodat ze wel gezien worden.

Afsluiter

[Gebruik de dodehoekposter om de les samen te vatten.](#)

Dode hoek: dit moet je zeker doen!

Blijf achter het voertuig.

Hou voldoende afstand.

Maak oogcontact met de bestuurder en geef zo nodig een teken.

Maak jezelf zichtbaar en blijf alert!

Opdracht

Bekijk de volgende situaties aandachtig en bespreek telkens de vragen:

- Waar schuilt het gevaar?
- Wat doe je het best als (brom)fietser?

Kom tot een gezamenlijk oordeel.

Situatie 1:

Je staat met de (brom)fiets aan een verkeerslicht te wachten en er komt een vrachtwagen naast je staan.

.....

.....

.....

Situatie 2:

Je rijdt reglementair met de (brom)fiets op het fietspad en nadert een vrachtwagen die stilstaat aan een verkeerslicht.

.....

.....

.....

Situatie 3:

Je wil rechtdoor rijden met de (brom)fiets aan dit kruispunt.

.....

.....

.....